

WAT MAG IK U WENSEN VOOR 2018? WELNU ... EEN GOED INVESTERINGSKLIMAAT!

Peter Wouters
Algemeen Voorzitter beweging.net

Op 27 november beweert de baas van Febeliec, de federatie van industriële grootverbruikers, dat een kernuitstap tegen 2025 een slecht signaal is voor investeerders in energie. En een slecht investeringsklimaat, dat kunnen we missen als kiespijn.

Een maand eerder, op 27 oktober, poneert Minister Van Overtveldt dat de hervorming van de vennootschapsbelasting een sterke verbetering zou zijn voor het investeringsklimaat in ons land. Bedrijven zullen zo met meer plezier en vertrouwen investeren in België.

Diezelfde minister maakte zich daarenboven sterk dat “jobs worden gecreëerd op basis van dat investeringsklimaat. Als dat niet goed is, komen er geen jobs bij.” We schrijven maart 2017.

Het VBO onderzocht vervolgens de belangrijkste elementen voor een positief investeringsklimaat en kwam deze zomer naar buiten met drie obstakels: de kost van arbeid, de toenemende mobiliteitsproblemen en de administratieve overlast voor bedrijven.

Sinds enkele jaren is het duidelijk: een financiële crisis gevolgd door een economische crisis waren meer dan voldoende om iedereen in besparingsmodus te krijgen en zwijgend akkoord te gaan met het enige woord dat ons een toekomst kan bieden: 'investeringsklimaat'. Niets wollig aan, wel scherp en economisch duidelijk. Bedrijven in binnen- en buitenland, zelfstandige ondernemers en platformbedrijven: ze moeten het allemaal goed hebben, opdat wij, gewone mensen, het ook goed zouden kunnen hebben. En goed wil zeggen: een klimaat dat investeren beloont, dat investeren voorziet van duurzame reglementering en hiervoor dan ook nog eens een lage bijdrage aan de overheid vraagt. Goed betekent ook: beter dan de burens. Want in een zoektocht naar het beste investeringsklimaat dienen we een betere affiche te hebben dan de anderen. Op die affiche staat zeker een lagere belastingsvoet voor bedrijven, een flexibeler werknemer en een kortere opzegperiode.

Maar... it takes two to tango. Laat ons aannemen dat een aantrekkelijk investeringsklimaat voor ondernemers belangrijk is. Dat is het ook voor die andere investerende groep: de gewone Belg. Want meer dan de helft van de federale inkomsten komt vanuit de personenbelasting en sociale bijdragen, aangevuld met de belasting op verbruik en consumptie. Daarmee zijn de gewone mensen duidelijk de eigenaar van ons land en dus uitermate geïnteresseerd in een goed investeringsklimaat voor hun investering.

En daar knelt het schoentje.

Wat zouden elementen kunnen zijn van een goed investeringsklimaat voor gewone mensen? De kritische factoren zijn dezelfde als deze voor bedrijven: perspectief op lange termijn, vertrouwen, stabiele wetgeving en administratieve eenvoud.

Professor Corijn benoemde de rol van de overheid in het maken van een geslaagde gemeenschap als volgt: "Het in stand houden van een solidaire samenleving en een legitimiteit voor de verplichte solidariteit is in de eerste plaats een opdracht voor de overheid zelf en voor de "harde" sociale en economische integratiemechanismen." Het ene heeft het andere nodig.

Laat ons eerst kijken waarom het ene het andere nodig heeft en vervolgens wat er dan fout zit in ons investeringsklimaat.

Het naoorlogse klimaat van ontwrichting en de heropbouw van het land die daarop volgde, leidde tot een sociaal contract tussen de sociale partners. Concreet betekende dat de ondernemerswereld enerzijds en de georganiseerde arbeidersbeweging anderzijds er samen, in overleg, zouden voor zorgen dat de economie goed draait. Beide partijen gingen akkoord om de productiviteit centraal te stellen. Dat was toen een nieuw gegeven. De prijs die de ondernemers betaalden voor de medewerking aan die nieuwe economische orde, is dat de geproduceerde rijkdom gedeeltelijk herverdeeld wordt en dus niet alleen in handen zou komen van de eigenaars van de economie. De overheid kreeg in deze welvaartsstaat een heel regulerende rol. Ze moest ervoor zorgen dat het economisch groeimodel en het overlegmodel bleven werken. Dit sociaal contract zorgt nog tot vandaag voor een evenwicht in het investeringsklimaat. Als onderdaan van dit land draag je bij tot een sociaal model van herverdeling, net zoals bedrijven dat doen. In ruil bouwt de overheid een sociale bescherming uit die ervoor zorgt dat 'niemand achter blijft'.

De perceptie van een onevenwicht of de feitelijk foutieve balans drijft het draagvlak voor dit model uit elkaar. En zonder draagvlak verliezen beide kanten op de balans. Samenwerking is dus cruciaal. En de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de regulator.

Als de voorbije jaren vooral aandacht ging naar een goed klimaat voor ondernemingen, wat gebeurde er dan intussen bij de gewone mensen? Die incasseren verlies op meerdere terreinen. Al meer dan 10 jaar horen we dat onze pensioenen niet langer betaalbaar zullen zijn. Geen wonder dat er naar verluidt een generatie rondloopt die daar alvast geen euro aan wenst bij te dragen. Waarom zouden ze investeren in een systeem dat geen zekerheid wil of kan geven aan hun pensioen? Van verontwaardiging zijn ze intussen overgestapt naar defaitisme. Veel

Meer dan de helft van de federale inkomsten komt vanuit de personenbelasting en sociale bijdragen, aangevuld met de belasting op verbruik en consumptie. Daarmee zijn de gewone mensen duidelijk de eigenaar van ons land en dus uitermate geïnteresseerd in een goed investeringsklimaat voor hun investering.

Vandaag bestaat er een duidelijk onevenwicht: alle aandacht neigt naar een gunstig investeringsklimaat voor bedrijven, en niet naar één voor gewone mensen.

erger kan het niet worden, want draagvlak nummer één is daarmee vakkundig de rug toegekeerd.

Daarenboven lijkt het al enkele jaren de gewoonte om groepen te benoemen en de verantwoordelijkheid voor een maatschappelijke kost op te dragen: (kans)armen hebben het aan zichzelf te danken, hangjongeren willen de straat

veroveren, zieken willen nooit meer werken, asielzoekers komen onze sociale bescherming leeghalen ... . Door groepen zo te benoemen, daalt opnieuw het draagvlak voor een grondig systeem van sociale bescherming. "Anderen gaan lopen met het geld en daardoor is er niet genoeg meer over voor mij (en de mijnen) als ik het nodig heb" wordt dan de meest gebruikte zin.

Gevolg is dat het draagvlak voor een persoonlijk investeringsmodel toeneemt en dat voor een solidair model net afneemt. Wanneer je een (normaal tot goed) betaalde baan hebt, kan je verzekeringen afsluiten voor risico's waarvoor het investeringsklimaat niet gunstig is: bijvoorbeeld een derde pensioenpijler (met leuke fiscale steun), een extra hospitalisatieverzekering, een (duurdere) woning in een 'veilige' buurt, zonnepanelen om een steeds duurdere energieprijis te ontwijken, dalende belastingen die toch niet aan het behoud van je eigen levensstijl bijdragen ... .

We dreigen zo in een vicieuze cirkel terecht te komen.

Vandaag bestaat er een duidelijk onevenwicht: alle aandacht neigt naar een gunstig investeringsklimaat voor bedrijven, en niet naar één voor gewone mensen. Dat is gevaarlijk en dus niet wenselijk.

Wat mogen we je wensen voor 2018? Meer nog dan een gelukkig 2018, een goed investeringsklimaat voor gewone mensen. Dat draagvlak is nog steeds de betere keuze. Dat sociaal contract nog steeds het beste model voor de grootste groep. Eigenlijk weet iedereen dat. Laat onze wens dan zijn om te werken aan een klimaat waarin gewone mensen vertrouwen hebben in het sociale model dat door hun bijdrage in stand kan gehouden worden. En laat onze beweging nu net goed geplaatst zijn om in dat verhaal mee te spelen.